

Fakultetska zajednica predana akademskim zamislama i svojoj misiji

Govor dekana Ive Džinića na 33., svečanoj sjednici Fakultetskoga vijeća u dvorani Zagreb, o Danu Fakulteta 10. prosinca 2021.

„Rekao bih da je količina dosade, ako se dosadu može izmjeriti, danas mnogo veća nego nekoć. Jer su nekadašnja zanimanja, barem velikim dijelom, bila nezamisliva bez strastvene predanosti: seljaci zaljubljeni u svoju zemlju; moj djed, čarobnjak lijepih stolova; postolari su znali napamet stopala svojih suseljana; šumari; vrtlari; pretpostavljam da su tada čak i vojnici ubijali sa strašću. Pitanje smisla života nije se postavljalo, bilo je u njima posve prirodno, u njihovim radionicama, njihovim poljima. Svako je zanimanje stvorilo vlastiti način postojanja. Liječnik je razmišljao drukčije od seljaka, vojnik se ponašao drukčije od učitelja. Danas smo svi jednaki, ujedinjeni zajedničkom ravnodušnošću prema svojem poslu. Ta ravnodušnost postala je strašću. Jedinom velikom kolektivnom strašću našega doba.“ (Milan Kundera, *Identitet*, Meandar, Zagreb, 2005., str. 66)

Poštovani dionici današnje proslave, kakvu poruku želi odaslati poznati češko-francuski spisatelj Milan Kundera ovim ulomkom svoga romana *Identitet*? Kako razumjeti te riječi? Govori o dosadi i njezinom kvantitativnom povećanju u današnjem vremenu. Razlog tomu je, po njemu, gubitak strastvenoga predanja vlastitomu poslu, predane zauzetosti onomu čime se bavi. Užitek u poslu očito proizlazi, između ostaloga, i iz htjenja bavljanjem i odvažnih pothvata s neakvim konkretnim ciljem. Danas bismo rekli da se pri tom radi o jasnoj viziji koja usmjerava i motivira djelovanje, o jasnim ciljevima pred očima koji se pod svaku cijenu želi postići iz uvjerenja da se radi o dobrome, potrebitome.

Antoine de Saint-Exupery u tom pogledu fantastično ilustrira: „Ako želiš izgraditi brod, nemoj ljudima govoriti da prikupe drvo, podijeliti im zadatke i izdavati naredbe. Umjesto toga, nauči ih da žude za velikim, beskrajnim morem!“ Radi se dakle o jasnoći ideja koje se žele ostvariti. A osim usmjerenja i motivacije, takve ideje često impliciraju i nezadovoljstvo postojećim. Zbog toga vizije nerijetko smetaju upravo uigranima, etabliranima, naviknutima. Takvi za svoje suradnike ponajviše priželjkuju bezidejne, rezignirane, one koji se neprestano žale na nešto ili jadikuju. No, jadikovanje i rezignacija najbolji su način da se zapravo ništa ne radi – postoje ljudi koji se jednostavno prepuste! Upravo tu Kundera vidi izvor frustracije zvane dosada i ravnodušnost. Dok su naši stari, tvrdi pisac, bez obzira na

sve nedaće, znali uživati u naočigled sasvim priprostim i malenim stvarima, danas je to izgubljeno i jedina strast koja je preostala jest ravnodušnost – jedina kolektivna strast našega doba – zaključuje Kundera.

Uvjerenost, strast, hrabrost i proaktivno djelovanje – nasuprot ravnodušnosti i rezigniranosti – vrline su satkane u korijenima Hrvatskih studija, ustanove koja danas slavi dan svojega formalnoga osnutka kao fakultetske zajednice, iako *de facto* postoji već tridesetu godinu. Osnovana je vizijom i zauzetošću entuzijasta i odvažnih pojedinaca. Pokrenuta je radi predanijega proučavanja i istraživanja hrvatske kulture, povijesnoga nasljeđa, jezika, filozofije i znanosti, odnosno svega onoga što ima veze s ovim prostorom i narodom na njemu, ali i po čitavome svijetu. Konkretizirati ideju, odnosno razviti viziju i krenuti u njezino ostvarenje, nije bio jednostavan pothvat, napose u vrijeme ratnih stradanja i nedaća. Upravo suprotno! Zahtijevao je odvažnost, strpljenje i nadasve mudro postupanje u polaganome, ali sigurnome ostvarenju zacrtanih ciljeva. Ta se vizija polako razvijala i proširivala. U tom procesu sudjelovali su brojni nositelji i podupiratelji, svatko na svoj način, netko s više, netko s manje elana, ali ujedinjeni u jednom, stvoriti znanstveno-obrazovnu ustanovu koja će u potpunosti biti posvećena uzvišenomu cilju hrvatskih studija. Bez te strastvene predanosti ovoj ideji i prepuštanjem ravnodušnosti prema njoj i prema svojim zadaćama, mi danas ne bismo bili ovdje gdje jesmo – na Fakultetu hrvatskih studija.

To je golemi zalag kojega današnji profesori i svi drugi djelatnici Fakulteta, ali i njegovi studenti, baštinimo i svjesno prihvaćamo kao vrijedno nasljeđe, koje je zahtijevalo mnogo dobre volje, truda, pa i muke, na putu ostvarenja postavljenih ciljeva. Razlog tomu, između ostaloga, stoji i u činjenici što to nije bila općeprihvaćena ideja koju su svi odreda zdušno podupirali. Ipak, permanentnošću te činjenice ne treba se previše opterećivati. Daleko je svrhovitije ugledati se na spomenuti početni entuzijazam i strastvenu zauzetost onih koji se nisu dali obeshrabriti, demotivirati i popustiti nerijetko i snažnim kritikama. Mi, današnji akteri na Fakultetu hrvatskih studija, bez obzira na zaduženja i uloge unutar institucije, prije svega potvrđujemo svoju svijest o vrijednosti ove baštine i uložena truda. Upravo na tim temeljima želimo dalje graditi fakultetsku zajednicu, podupirući jedni druge u poteškoćama, razgovarajući o nesuglasticama, razumijevajući jedni druge u nenamjernim pogrješkama i međusobno se hrabreći u novim izazovima i idejama.

Osim što smo svjesni bogatstva onoga što nam je ostavljeno u baštinu, danas izražavamo i svoju zahvalnost svima koji su na bilo koji način kreatori toga nasljeđa: bilo kao voditelji ustanove, profesori, vanjski suradnici, zaposlenici, podupiratelji iz zemlje i inozemstva, bilo kao studenti. Danas

ćemo nekima od njih podijeliti i priznanja za doprinos razvoju i ugledu Fakulteta. To je također znak naše svijesti o veličini i vrijednosti onoga što baštinimo, kao i naše dobre volje da na tome nastavimo graditi fakultetsku zajednicu. Da u tome ustrajavamo, a vjerujem u mnogočemu i uspijevamo, pokazuju naši profesori svojim znanstvenim i nastavnim radom, svojom kolegijalnošću te brigom za studente i dobro cjelokupne fakultetske zajednice. Uvjeren sam da sve to čine strašću prema svojem poslu, a ne iz dosade i ravnodušno. Ta je strast prepoznatljiva i u drugim aktivnostima, poput rada Savjetovališta, aktivnosti naše knjižnice, razgranate projektne aktivnosti, ali i opsežne nakladničke i znanstveno-istraživačke djelatnosti.

Osim navedenoga, o tome svjedoče i sami studenti koji, uz učenje, pokazuju i visoku razinu kreativnosti i zauzetosti za zajedničko dobro. O tome svjedoče studentske udruge, njihovi programi i časopisi, ali i brojni događaji koje organiziraju kao ponudu za druge studente i zainteresirane posjetitelje. Osobito valja istaknuti njihovu odgovornost i savjesnost, kao i odgovornost i savjesnost svih djelatnika Fakulteta hrvatskih studija u situaciji i vremenu pošasti koronavirusa. Bez osviještenosti, zrelosti i odgovornosti svih članova fakultetske zajednice ne bismo mogli nastaviti s fizičkom nastavom i na taj način omogućiti neusiljeno odvijanje akademskoga života.

Sam dan našega Fakulteta, 10. prosinca, također je vrlo dragocjen i simboličan. Na današnji dan godine 1948. prihvaćena je *Opća deklaracija o ljudskim pravima*, duboko ukorijenjena u naravnom pravu i nošena entuzijazmom i oduševljenjem u pogledu vizije svijeta, ljudskoga dostojanstva i suživota među pojedincima i narodima. U trenucima nerijetko i žestokih rasprava o osobnim pravima, pa i osjećaja mnogih kako su ugrožena temeljna prava, spomen na ovaj događaj danas nam se čini vrijednim i poticajnim u smislu daljnjega uvjerenja i snažne zauzetosti za ideale koje su označili prethodni naraštaji i koji su ugrađeni u hrvatski *Ustav*.

Drugi važan događaj vezan uz današnji dan jest kraj ovozemaljskoga puta prvoga hrvatskoga predsjednika dr. Franje Tuđmana. On je svojom strastvenom predanošću preuzetom državničkom dužnosti i poslanju, u neizostavnom zajedništvu s hrvatskim braniteljima, doveo hrvatski narod do dugo očekivane slobode i samostalnosti. Ova dva spomena daju dodatni zanos našoj proslavi Dana Fakulteta hrvatskih studija.

Poštovano nastavno i nenastavno osoblje!

Dragi studenti Fakulteta hrvatskih studija!

Cijenjeni naši gosti!

Od osnutka Hrvatskih studija teče trideseta jesen, a od proglašenja Fakulteta hrvatskih studija navršavaju se dvije godine. I jedno i drugo razdoblje bilo je popraćeno brojnim izazovima, kojih će uvijek biti, ali se

nadamo da će tekuće nevolje ubrzo proći. I da će ostati, konačno i potpuno, iza nas. Kao što rekoh, Fakultet hrvatskih studija dobro se nosi s bičem potresa i zaraze. Siguran da iz njih izlazimo osnaženi i spremniji za sve ono što nas u budućnosti čeka u pogledu uspješnoga razvoja Fakulteta.

Izazovi kroz koje je ova visokoškolska ustanova prošla, kako u protekla tri desetljeća, tako i u protekle dvije godine, a napose strastvena predanost onih koji su ih do sada uspješno svladavali, neka i u svima nama probude želju i volju za rastom i napretkom Fakulteta hrvatskih studija koji ne mogu nadvladati nikakva ravnodušnost i rezigniranost kao kunderovski detektirane jedine kolektivne strasti našega doba. Neprekidnim i postupnim unaprjeđivanjem baštinjenoga želimo i možemo obogaćivati i našu sveučilišnu zajednicu. Zahvalni smo njezinoj upravi na uspostavi i prinosima razvoju našega Fakulteta. Fakultet hrvatskih studija raduje se uspjesima svake sveučilišne sastavnice te je otvoren i raspoloživ za aktivnu suradnju sa svakom od njih.

Na krilima vizije i misije Fakulteta želimo i možemo obogaćivati i hrvatsko društvo u cjelini. Želimo i možemo odvažno se zauzimati za sve ono što smatramo dobrim, vrijednim. Ne želimo i ne možemo se nekritički prepuštati zavodljivosti oportunitizma i političke korektnosti. Upravo suprotno, želimo se zauzimati za kulturu dijaloga i uvažavanje drukčijega mišljenja. Želimo beskompromisno promicati pravo na njega. Bez obzira što se to danas, na žalost, nerijetko i u našem društvu, pokazuje vrlo suspektnim i ugroženim.

Svim profesorima, djelatnicima i studentima Fakulteta hrvatskih studija, želim ustrajnost u oduševljenju za akademske zadaće i navedene ideale. Ako je ustrajnost iz bilo kojega razloga oslabljena ili je nestala, onda vam želim zauzetu novu izgradnju strastvene predanosti zamisliti i misiji koju smo naslijedili od začetnika i dosadašnjih promicatelja ovoga visokoga učilišta. Kunderini navodi o ravnodušnosti kao jedinoj velikoj kolektivnoj strasti našega doba ne mogu i ne smiju vrijediti uvijek i svagda. Posvjedočimo to kolegicama i kolegama, studentima, akademskoj zajednici, čitavoj domovini i ljubljenu narodu ožarenom predanošću svojemu poslu i poslanju! Čestitam vam Dan Fakulteta hrvatskih studija! Živjeli! Živio naš Fakultet! Na mnogom ljeta!

Ivo Džinić